

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1998-1999

15 januari 1999

ONTWERP VAN DECREET

**houdende goedkeuring van de kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking
tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek
Korea anderzijds, met bijlage en gemeenschappelijke verklaringen,
ondertekend in Luxemburg op 28 oktober 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Hugo Van Rompaey**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden :

de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens,
Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan
Platteau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Jef Van
Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier
Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van
Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

N. ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

1224 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUDSOPGAVE

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie	4
I.1. Algemeen kader	4
I.2. Inhoud van het verdrag	4
I.3. Duur en inwerkingtreding van de overeenkomst	5
I.4. Betrokkenheid van Vlaanderen bij deze overeenkomst	5
II. Algemene bespreking	5
II.1. Mensenrechten	5
II.2. Impact van de gewijzigde economische situatie	6
III. Stemmingen	6
III.1. Artikelsgewijze stemming	6
III.2. Eindstemming	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op donderdag 7 januari 1999 het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Korea anderzijds, met bijlage en gemeenschappelijke verklaringen, ondertekend in Luxemburg op 28 oktober 1996 besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGHEDEHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I.1. Algemeen kader

De minister-president wijst er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat deze handels- en kaderovereenkomst kadert in de Azië-strategie, die mede tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap onderhandeld werd, en in december 1994 op de top van Essen door de Europese Raad werd aangenomen. Deze strategie streeft onder meer naar een meer dynamisch beleid van de EU ten opzichte van Azië. In het bijzonder vormen handel en economische relaties cruciale verbindingen voor de betrekkingen tussen de EU en Korea.

Het hoeft geen betoog dat de economische realiteit tussen de genoemde top van einde 1994 en vandaag drastische veranderingen ondergaan heeft. Het via dit akkoord aangereikte kader blijft echter hoe dan ook belangrijk. Ondanks het afglijden naar een recessie blijft Zuid-Korea immers een van de belangrijkste handelspartners van de EU. Na de Verenigde Staten, Japan en China vormt het land immers nog steeds de vierde meest belangrijke niet-Europese handelspartner, terwijl de EU ook zelf significante politieke en economische belangen heeft in deze regio. De laatste statistieken van de Europese Commissie spreken van een bilaterale handel ter waarde van een bedrag van 27,5 biljoen ecu in 1997, met een surplus van 3,3 biljoen in het voordeel van Europa. In 1995 bedroegen de Europese investeringen in Korea 1,5 biljoen ecu, terwijl de Koreaanse investeringen in Europa goed waren voor 2,3 biljoen ecu.

In de eerste acht maanden van 1998 kende export van de EU naar Zuid-Korea, vergeleken met dezelfde periode in 1997, echter een daling van 45,5%, terwijl de import vanuit Korea steeg met 9,8%. Afhankelijk van de bron wordt de daling in het reële BNP van Zuid-Korea voor 1998 op 7% geraamd, terwijl andere bronnen gewagen van een zeer beperkte of nulgroei. Algemeen wordt echter verwacht dat de economie er hoe dan ook terug gaat groeien vanaf einde 1999. Alle Aziatische "tijgers" staan momenteel trouwens veraf van hun dubbele digit-groei van vroeger. Specifiek voor wat de economische banden tussen Vlaanderen en Zuid-Korea betreft, wijst de minister-president erop dat nog maar zeer recent enkele excellente Vlaamse ondernemingen door hun knowhow inzake haven- en baggerwerken, in Korea een aantal zeer belangrijke contracten in de wacht wisten te slepen.

Ten gevolge van de financiële crisis in Azië, die ook sterk voelbaar is in Korea, worden door de regering van Korea hervormingen doorgevoerd die tot doel hebben nieuw leven in de economie te brengen. De hervormingen zijn gericht op het bereiken van duurzame groei en een volledige integratie in de wereldeconomie. Hervormingen worden hiertoe doorgevoerd op het gebied van ondernemingsstructuur (cf. de ernstige gebreken van het chaebol-systeem – grote industriële conglomeraten met een zeer gediversifieerde activiteit – die n.a.v. de economische crisis aan het licht kwamen), het financieel systeem, de arbeidsmarkt en de publieke sector. Korea handhaaft in elk geval zijn verbintenissen ten aanzien van vrijhandel en het vrij verkeer van kapitaal.

I.2. Inhoud van het verdrag

De Raad Algemene Zaken van 6 maart 1995 keurde de onderhandelingsrichtsnoeren voor de Europese Commissie goed die moesten leiden tot het sluiten van een kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking. Na twee vlotte onderhandelingsrondes werd op 22 oktober 1996 de overeenkomst ondertekend.

De overeenkomst is van niet-preferentiële aard. Hij brengt een kader tot stand voor de ontwikkeling van bilaterale economische betrekkingen tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en de republiek Korea, en heeft vooral betrekking op de ontwikkeling van het handelsverkeer. Een belangrijk deel van de overeenkomst werd gewijd aan de samenwerking op economisch, industrieel

en wetenschappelijk gebied. Ook bepalingen van institutionele aard werden er in opgenomen.

Het gaat ook om een zogenaamd "derde generatie-akkoord". Dit wil zeggen dat het verdrag een "operationele mensenrechtenclausule" bevat. Meer in het bijzonder bepaalt artikel 1 dat de naleving van de mensenrechten een essentieel onderdeel is van het akkoord. Opschorting van het akkoord is mogelijk bij niet-naleving van de mensenrechten. De minister-president wijst er terzake nogmaals op dat deze benaastiging van de mensenrechten via de verdragspraktijk van de EU een niet onbelangrijk hefboomeffect kan opleveren.

Centraal in de overeenkomst staat de bevordering van de economische betrekkingen tussen de Europese Gemeenschap en Korea, in het bijzonder door middel van :

- het totstandbrengen van een regelmatige politieke dialoog ;
- de intensivering en diversifiëring van het handelsverkeer ;
- de totstandbrenging van samenwerking op handelsgebied ;
- de versterking van de economische samenwerking, met name door wederzijds hogere investeringen ;
- de totstandbrenging van nauwe samenwerking, in het belang van beide partijen, op industrieel, wetenschappelijk en technisch gebied, alsook op gebied van milieu, energie en cultuur (domeinen die overigens onder de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten vallen).

Daarnaast, en binnen ditzelfde kader, bevat het verdrag bepalingen omtrent domeinen als landbouw en visserij, maritiem verkeer en scheepsbouw, en normering en technische controles.

Op institutioneel vlak zijn er regelmatig Koreaans-Europese politieke topcontacten voorzien, en komt er jaarlijks een gemengde commissie bijeen om de goede werking van de overeenkomst te evalueren en aanbevelingen op te stellen.

I.3. Duur en inwerkingtreding van de overeenkomst

De overeenkomst wordt gesloten voor een duur van vijf jaar en wordt daarna jaarlijks stilzwijgend

verlengd, behoudens opzegging door één van de partijen.

I.4. Betrokkenheid van Vlaanderen bij deze overeenkomst

Krachtens artikel 167, §3 van de grondwet hebben gemengde verdragen eerst gevolg nadat zij de instemming van de bevoegde parlementen gekregen hebben. Omdat deze overeenkomst, zoals hoger reeds gezegd, bepalingen omvat inzake culturele en economische samenwerking, zal hij ook door het Vlaams Parlement goedgekeurd moeten worden, vooraleer in werking te kunnen treden.

Het is met het oog op deze instemming dat het ontwerp van decreet wordt voorgelegd aan de commissie.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Mensenrechten

De heer Paul Van Grembergen spreekt zijn appreciatie uit voor het inschrijven van een mensenrechtenclausule in dit type van verdragen. Van de minister-president had hij echter graag vernomen hoe dit principiële gegeven op het terrein getoetst wordt en hoe de eventuele procedure voor het operationaliseren van die clausule verloopt ?

In zijn antwoord wijst de minister-president erop dat de mensenrechtenbepalingen zowel in de preambule als in artikel 1 van het verdrag uitdrukkelijk aan bod komt, terwijl ook artikel 3 daartoe enige ruimte biedt. De mensenrechten zijn derhalve zeer nadrukkelijk aanwezig als constitutief bestanddeel van het verdrag. De opvolging van de mensenrechtensituatie aldaar kan op velerlei manieren gebeuren. Zo kunnen onder andere NGO's informatie dienaangaande doorspelen aan de Europese Commissie of aan de lidstaten. Alle relevante gegevens worden dan doorgesproken, terwijl ook nadere informatie kan worden ingewonnen met het oog op rapportering. Pas wanneer deze toets negatief uitvalt, zodat men aan Europese kant van oordeel is dat er een grens overschreden is, kunnen daar eventueel consequenties aan verbonden worden. Zowel naar controle als naar eventuele sanctionering toe staan er dus diverse mogelijkheden open.

II.2. Impact van de gewijzigde economische situatie

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis constateert met de minister-president dat de Zuid-Koreaanse economie sinds de ondertekening van het verdrag in 1996 in een zware crisis is terechtgekomen. Zij wenst te vernemen of dit in hoofde van de EU en de Europese verdragsluitende staten leidt tot een andere benadering van de Zuid-Koreaanse verdragspartner ? Laat het verdrag mogelijks een zekere heroriëntering ten gunste van Zuid-Korea toe, of negeert men de verslechterde economische situatie aldaar ?

De minister-president repliceert hierop dat de voorliggende overeenkomst in wezen een bewilligingsovereenkomst is, die vooral toelaat de economische contacten te intensifiëren, en daardoor ook kan leiden tot een herinvulling van bepaalde economische structuren. Het is dan ook bijzonder verheugend te mogen vaststellen dat, ondanks zijn economische problemen, Zuid-Korea resoluut geopteerd heeft voor het behoud van de vrijhandel. Het heeft weten te weerstaan aan de protectionistische neigingen die in dergelijke situaties meestal de kop opsteken. Dat dit soort protectionisme een heilloze optie is die tot een verdere verdieping van de crisis leidt, werd overigens genoegzaam bewezen door de gebeurtenissen na de grote beurscrash van 1929. Doordat toen zowat alle staten hun markten afschermde voor elkaar kreeg de economie het veel moeilijker om zich te herstellen. Ook in dit opzicht biedt de nu voorliggende overeenkomst goede perspectieven. Hij schept namelijk een stabiel kader voor het behoud van voldoende economische contacten, onafgezien van de economische cycli. De minister-president wijst er tenslotte nog op dat de EU eenzelfde benadering hanteert ten aanzien van de Russische Federatie die het economisch eveneens bijzonder lastig heeft. Ook daar is blijvend engagement de boodschap.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet eveneens aangenomen bij unanimititeit van 9 stemmen.

III.2. Eindstemming

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet tenslotte eveneens aangenomen bij unanimititeit van 9 stemmen.

De verslaggever,

Hugo VAN ROMPAEY

De voorzitter,

Jef SLEECKX

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van 9 stemmen.